

Social media: Ψηφιακή Αθηναϊκή Αγορά ή Ψηφιακή Ρωμαϊκή Αρένα;

*Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε τη γνωστική **ανθεκτικότητα** απέναντι στην παραπληροφόρηση, τις ψευδείς ειδήσεις και τη ρητορική μίσους;*

Περίληψη

Η εισήγηση εξετάζει το φαινόμενο των **ψευδών ειδήσεων** και της **παραπληροφόρησης** στα **μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ)**, αναδεικνύοντας τον κρίσιμο ρόλο της **κριτικής σκέψης** και του **γραμματισμού στα μέσα** ως βασικών **μηχανισμών** ενίσχυσης της **γνωστικής ανθεκτικότητας** των μαθητών/τριών. Μέσα από μια συσχεδιαστική και μαθητοκεντρική παιδαγωγική προσέγγιση, η οποία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του **ευρωπαϊκού προγράμματος KA220 Erasmus+ MILES**, παρουσιάζονται θεωρητικές έννοιες όπως το information disorder, η **γνωστική προκατάληψη**, οι **λογικές πλάνες**, οι ηχώ-θάλαμοι (**echo chambers**) και οι φυσαλίδες φίλτρων (**filter bubbles**), καθώς και οι κοινωνικές, δημοκρατικές και ηθικές προκλήσεις που απορρέουν από τη χρήση των ΜΚΔ. Η μεθοδολογία βασίζεται σε **μικτές μεθόδους** και περιλαμβάνει βιωματικές δραστηριότητες, σοβαρά παιχνίδια, ψηφιακά εργαλεία fact-checking, prebunking πρακτικές και ανάλυση δεδομένων, με έμφαση στην αλγοριθμική **διαφάνεια** και στην **ηθική της τεχνητής νοημοσύνης**. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ενσωμάτωση της κριτικής σκέψης και της ηθικής by design στην εκπαιδευτική διαδικασία ενισχύει την **ενεργό πολιτιότητα**, την αυτοαποτελεσματικότητα και την υπεύθυνη συμμετοχή στον ψηφιακό δημόσιο λόγο. Τελικά, η εισήγηση παρουσιάζει ένα **πλαίσιο πέντε αξόνων** (**γνωστικός, μεταγνωστικός, ηθικός, κοινωνικός και μετασχηματιστικός**) για τον γραμματισμό στα ΜΚΔ.

Ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι

- εκπαιδευτική **πλατφόρμα MILES**
- σύνδεσμος για το έργο Erasmus **MILES**
- εκπαιδευτική πλατφόρμα **eClass**
- κουίζ & **Kahoots**
- **serious games**
- **καλές πρακτικές**
- θεωρητική τεκμηρίωση
- πολυμεσικό περιεχόμενο (γραφήματα, infographics, βίντεο κλπ)
- εκπαιδευτικά σενάρια (με φύλλα εργασίας)
- δραστηριότητες out-of-the-box